

(د ځوانو شاعرانو ګډ شعري جونګ)

راټولوونکي

محمد اسمعيل يون

بسم الله الرحمن الرحيم

كتاب پېژندنه

ھيلي د کتاب نــوم: راتسولسوونكي: محمد اسمعيل يون **حا**پـشمــېر: ۱۰۰۰ ټو که **۱۳۲۷** کال لـومــرى چاپ: ۱۳۸۷ل کال دويم چاپ: درات ولونكي پرلەپسى نومرە: (1) د خــپــرنــدوی پرلەپسى نومرە: كـــــمــيوزر: ضيا الرحمن ضيا

نيوليک

مخ	سرلیک	ګڼه
1	د ځوانو شاعرانو دا ((هیلې))	1
7	يادښت	۲
٧	دشعر دا تنک <i>ي ګ</i> لان	٣
17	ددې جونګ د شاعرانو لنډه پېژندګلوي	۴
14	ملت	۵
17	غزل	7
\ \	د خيال په څڼو	٧
١٨	د هوس په شونډو	٨
19	غزل	٩
۲.	امن او جنګ	١.
27	د وطن مینه	11
24	بې ننګ زړګي ته	17
70	غزل	١٣
47	د حيا په اور	14
44	د مینې دنیاګۍ	10
٣.	د خزان غېږ	17
47	كله نا كله	1 🗸
٣٣	د محبت ګلونه	1 \
me	تپوس	١٩

20	د سولې لمر ته	۲.
٣٧	غزل	۲١
٣٩	كسات	44
41	د اور څپي	24
47	د لېمو په لار	74
kh	دحسرت شغلي	40
kk	غزل	47
40	د زړه درد	27
*	غزل	27
44	د زړه خبرې	49
160	غزل	٣.
۵٠	غزل	3
٥٢	غزل	47
٥٣	غزل	44
24	غزل	44
۵۵	غزل	3
۵۷	پښتن <i>ي</i> انداز	47
۵۸	غزل	27
۵۹	غزل	٣٨
7.	پښتنه مينه	3
71	غزل	۴.
74	دا کور يوازې ستا دي	41
70	غزل	47

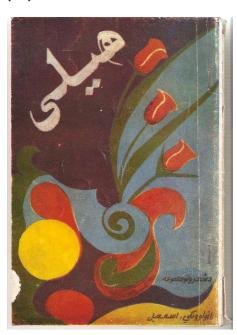
77	د وطن هجر	44
7 🗸	غزل	kk
71	غزل	40
79	غزل	47
٧.	غزل	41
V \	شاهین نظر	41
Y Y	غزل	40
٧٣	پسر لى شو	۵٠
V ¢	غزل	۵١
٧٥	د اوښکو پېغام	54
YY	د محبت کلی	54
٧٨	د ارمان غېږه	24
٨٠	غزل	۵۵
^ \	غزل	07
٨٢	سوې سواره	۵۷
٨۴	غزل	۵۸
۸۵	غزل	29
٨٧	د ښايست اثر	7.
٨٨	توده مینه	71
٨٩	شهید ته	77
۹.	د وينو ويالې	74
91	امتحان	74
97	دكاڼو باران	70

94	غزل	77
94	کاږه کاته	7 V
97	د هیلو کاروان	71
91	دهيلو غوټۍ	79
١	ای هېواده	٧.
1.7	پښتني حيا	٧١
١٠٣	نرگس ليمه	77
1.4	كتل	٧٣
1.0	هآ	44
1.7	ازمون	۷۵
١.٧	د ماضي خندا	Y Y
١.٨	د اوښکو جنازې	YY
11.	متپکور	٧٨
111	د محمد اسمعيل يون لنډه پېژندنه	٧٩

د دويم چاپ سريزه:

د ځوانو شاعرانو دا ((هیلې))

د شعرونو دا جونګ چې ستاسو په لاس کې دی، دا د کوزې پښتونخوا يا لر افغانستان او بر افغانستان د ځوانو شاعرانو د شعرونو د بېلګو يوه ټولګه ده. دا ټولګه ما له نن څخه نږدې

(۲۱) كالد د مخد (پر ۱۳۲۲ لكال راټولد كې وه او پر ۱۳۲۷ كال ۱۳۲۷ كال د هغده وخت د كال، د هغده وخان نو سازمان له خوا د زرګونو ټوكو په شمېر چاپ شوې ده. هغه مهال زه د خوشال خان لېسې د د ولسم ټولګي زده كوونكي وم او تخلص مې لاهم نه و غوره كړى.

د تعليم او تحصيل په بهير کې چې د چا د شعرونو، ليکنو او

یا بل کوم ځانګړي اثر چاپ شي، نو دومره کیف لري، چي سرى يى بل مثال نه شى وړاندې كولاى، په تېره بيا په هغسى حالاتو كى چى د چاپ وسايل هم په نشت حساب و او اقتصادی تنگسیا هم ترحده زیاته وه. زه لاد خوشال خان لېسى د يوولسم ټولګي زده کوونکي وم، چې ددې لېسي د ادبی انجمن د مشر په توګه وټاکل شوم، د دوو کلونو په بهیر کې مو په لسګونو غونډې او مشاعرې جوړې کړې او په نورو ناشمېره ادبى غونډو، مشاعرو او سيمينارونو كى مو ګډون وكړ، دا مهال په خوشال خان لېسه كى د ځوانو شاعرانو داسى يوه څپه راوټو کېدله، چې د دې ښوونځي تر شمېره وتو زده كوونكو شاعرى او ليكوالۍ ته مخه كړه. هغه وخت د اوس په شان د شعرونو او لیکنو چاپ، عادی خبره نه وه، کتاب خو د ډېرو مطرحو او خال خال شاعرانو چاپېده، شخصي چاپخوني نه وي او په خپلوییسو د کتابونو چاپ هم ډېر دود نه و، يوازي دولت د ليكوالو اثار چاپول او يوازي دولت ددي وس درلود، نو دا مهال د ځوانو شاعرانو د شعرونو او ليکنو چاپ، د هغوی په ادبی ژوندانه کی ډېر مثبت تاثیر درلود. د همدي دولسم ټولسې کې په بهير کې ما يوه هڅه پيل کړه، د هغو ځوانو شاعرانو، چې دا مه الما سره په لېسه او ادبي ترلېسى بهر د ځينو نورو ځــوانو شاعرانو؛ ښځينــه وو او نارینه وو ، د کلام بېلګي مي انتخاب او همدارنګه په کوزه پښتونخوا کې د يو شمېر ځوانو شاعرانو له چاپي او ناچاپه شعرى ټولګو څخه مي هم ځيني بېلګي غوره کړي او په دي ډول مي د هغه وخت د ځوانو شاعرانو د شعرونو يو غورچان يا منتخب ورڅخه جوړ کړ. په دې مجموعه کې په ټوليز ډول د هغه مهال د (۴۰) تنو ځوانو شاعرانو د کلام (۷۴) بېلګی خوندى شوى، دا هغه شاعران دي، چې تر دې مهاله د يوه هم يه مستقل ډول د شعرونو ټولګه نه وه چاپ شوې، خو په ځينو اخبارونو او ګډو شعري مجموعو کي يي يو يا څو شعرونه خپاره شوي وو، ځينې په کې داسې شاعران هم شته چې د لومړي ځل لپاره يې په همدې شعري جونګ کې شعرونه خوندي شوي دي. په يوه لښتليک کې د شاعرانو د زېرېدو ځای او نېټه هم کښل شوی، چې له يو درې څلورو تنو پرته د نورو اکثره، د زېږېدو پر کال مطمين يم، خو ځينو يي چي وروسته بيا په نورو ټولګو کې خپل ځانونه معرفي کړي، د زېږېدو کال يې همغه نه دې ښودلي، چې هغه مهال يې ماته راکړي و. ددې شعري جونګ تر چاپ وروسته د شلو کلونو په بهیر کی په دې مجموعه کی ځینی راغلی شاعران اوس د ګڼو چاپی او ناچاپی اثارو خاوندان او په ټولنه کې مطــــرح ځينې نور هم له خپل هېواده مهـــاجرت ته اړ شوي دي. کله

چې مې پر ۱۳۲۲ ل کال کې دا شعري جونګ ترتيب کې، نوبيا يې د چاپ په لټه کې شوم، هغه وخت په خوشال خان لېسه کې د زده کړې ترڅنګ د ‹‹درفش جوانان›› اوونيزې قلمي همکار هم وم، له هغې لارې مې د هغه وخت ځوانانو سازمان ته مراجعه او د دې کتاب د چاپ هيله مې ترې وکړه، هغوی تر دې دمخه ځينې ادبي کتابونه چاپ کړي وو، خو اکثره يې په دري ژبه وو، دې کار ماته ښه پلمه په لاس راکړه، نو په ټينګار سره مې د خپلې ژبې د استحقاق له مخې ددې مجموعې چاپ پرې ومانه، هغه وخت د چاپ دا ډول عصري وسايل نه وو، هغوی دا جونګ په لاسي ټايپ کې او بيا يې په افيسټ ډول، په سپين کاغذ کې چاپ کې، د کتاب کاغذ ښه و، خو څرنګه چې متن ټايپ شوی و، نو چندان ښه نه برېښېده، خو مناسه و منه وخت د امکاناتو په حدودو کې يې چاپ ښه او مناسه و.

کتساب مې د ۱۳۲۲ ل کال په وروستيو کې هغوی ته ورکړی و او د ۱۳۲۷ ل کال په لومړيو کې، چې زه د کابل پوهنتون محصل وم، چاپ شو او په زرګونو ټوکه مې بيا ځوانو ليکوالو ته په وړيا ډول ووېشه دا دی د دې اثر تر لومړي چاپ پوره شل کاله تېرېږي، هغه وخت زه د دولسم ټولګي زده کيوونکي وم او دا دی اوس چې د ۱۳۸۷ کال وروستۍ مياشتې دې، زه د کابل پوهنتون استاد او د پوهندوی علمي

پوړۍ ته رسېدلی یم، دا کتاب یو ځل بیا چاپوم او د هغه وخت خاطرې او ارزښتونه بیا راتازه کوم. د تېرو شلو کلونو فرهنګی زیار او کار مې داسې په یاد دی لکه دا تېره ورځ چې تېر شوي وي. فرهنګی کار په ډېره مینه، صداقت او احساس ترسره کېږي، کومه مینه چې شل کاله دمخه له ماسره د خپل فرهنګ د غوړېدلو لپاره وه، هغه اوس هم راسره ملګرې ده او هر ځای ته راسره بدرګه روانه ده. که له فرهنګ ، خپلې ژبې او خپل ملت سره د مینې زور نه وای، نو دا شلکلن فرهنګی مزل مې نه شو وهلای.

اوس چې زه د خپل تېرو فرهنګي کارونو پر بيا سمون او راټولېدنګ بوخت يم، نو د ځوانو شاعرانو دا اثر د خپل دې پيل کړي کار د لومړي اثر او هيلې په توګه يو ځل بيا خپروم، ما خپل فرهنګي کار پر ‹‹هيلې›› پيل کړى او له هيلو سره به پايم، له نورو درنو ليکوالو څخه هم هيله لرم، چې تل هيله من اوسي او خپل زړه ته د نهيلۍ بلا پرېنږدي، په همدې هيله دا ‹‹هيلې›› ستاسو په مخکې ږدم او د لوستلو بلنه يې درکوم.

په درناوي پوهندوی محمد اسمعیل یون د ۱۳۸۷ کال د سلواغې ۳مه کابل- افغانستان

يادښت

اوس زموږ د هېواد د ادبياتو په نړۍ کې د ادبځوانې غوټې غوړېږي او د شعر چينې خوټېږي، چې دا کار زموږ له هيلو ډکو زړونو ته خوښي وربښي، د (هيلې) په نوم د شعرونو دغه جونګ چې ستاسو په لاس کې دی، د ګلبڼ د تنکيو سرو غونچو د خندا يوه څپه ده، چې په غوړېدو به يې زموږ اميدونه تازه او تنده به مو پرې ماته شي.

د نوي او زاړه ادب ترمنځه د نږد بوالی غټه وسیله او رابطه هم داده، چې د ځوانو شاعرانو تازه اشعار د چاپ ډګر ته راووځي، په دې لړ کې غواړو، چې د قبایلي ځلمیانو د اشعارو خوږه مجموعه، چې د ښاغلي اسمعیل له خوا راټوله شوې ده او د کوزې پښتونخوا ځوان شاعر ان یې هم له یاده نه دی ایستلی، د قدر وړ بولو.

د ا. خ. د. س. مرکزي کمېټه به په راتلونکي کې هم د لرې او برې پښتونخوا، د ځوانو شاعرانو او ليکوالو د استعدادونو د غوړېدلو په هيله، د داسې شان مجموعو په خپرولو کې خپل هاند او هڅه ونه سيموي.

په دې هیله چې زموږ د ادبیاتو په ګلبڼ کې د ځوانو شاعرانو ګرمه وینه وچلېږي، خپلې خبرې پای ته رسوم

> په درنښت د ا. ځ. د. س. مرکزي کمېټه

د شعر دا تنک*ي ګ*لان

د شعرونو دا مجموعه، زموږ د ګران هېواد افغانستان او پښتونخوا د يو شمېر ځوانو او تنکيو شاعرانو او ناظمانو شعرونه او نظمونه په غېږ کې نيسي بې له شکه، دا اثر به د برو او لرو ولسونو له پيوستون سره مرسته وکړي او د ځوانو شاعرانو په تشويق کې به بې اغېزې نه وي.

د دې مجموعې موضوعات، عشقي، ملي، اجتماعي او انتقادي دي، خو د فورم له پلوه زياتره په غزل کې راځي، ازاد شعرونه او نظمونه هم لري.

په دغه مجموعه کې هڅه شوې ده، چې په لومړي ګام کې د هغو کسانو شعرونه او نظمونه راټول شي، چې تراوسه پورې يې زموږ په مطبوعاتو کې د چاپ او نشر لږ چانس موندلی دی. زموږ په عقيده، مطبوعات د ځوانانو د استعدادونو د روزنې او ودې ډېره ښه وسيله ده، مطبوعاتي نړۍ د زده کړې ځای او د ځوانو هيلو د غوړېدو ډېره غوره سرچينه ده. په دغه پراخه جهان کې شاعران او اد يبان نه يوازې د ادبي ماليارانو په توګه د ګلو کر کوي، بلکې د دغې زړه راښکونکې دنيا له په توګه د ګلو کر کوي، بلکې د دغې زړه راښکونکې دنيا له څپاند سيند څخه يو يو څاڅکې هم راپورته کوي او خپله تنده پرې ماتوي.

ادبي نقادان دنده لري، چې د ځوانو شاعرانو پر شعرونو د دې پرنسيپ له مخې چې څنګه يې بايد وليکې ؟ ښوونيزه کره کتنه وکړي. د لوناچارسکي د وينا له مخيي: ((نقادان د ليكوالو او شاعرانو استادان دى، خو دوى حق نه لرى، چى ځانونه استادان وبولي، ځکه چې که له ادبي نقادانو څخه په نقد کی تېروتنه وشی، نو همدغه شاعران تر بل هر چا څخه زیات د هغوی تېروتنې ورسمولای شی!)) زه دغو شاعرانو ته په عمومي ډول سپارښتنه کوم، چي د هېواد د مجربو او نوښتګرو شاعرانو شعرونه په ژوره توګه ولولي او د نړۍ د هغو شاعرانو اثار هم مطالعه كړي، چى په پښتو او دري ژبو ژباړل شوی دی. زمور د ګران هېواد ځوان شاعران او لیکوال باید يوه ګړۍ هم د کرغېړنو افکارو په چاپېريال کې ونه اوسي، ځکه هغوي يې په پړاوونو شاته پرېږدي، د نموني په توګه: که کوم شاعر خپله ټوله شاعري يوازې او يوازې د يوې نجلۍ د ښکلا لپاره وقف کړي، نو هغه به نه يوازي د ځورېدلو پرګنو پر وړاندې خپل تاريخي رسالت لکه څنګه چي ښايي هماغسی سرته نه وی رسولای، بلکی په جرئت سره دا ویلای شو، چې د تکامل له بهير څخه به په پړاوونو بېرته پاتي وي او باید د خپلی شاعری پر سرنوشت باندې له سره غور وکړي او د وخت او زمان له هيلـــو او غوښتنو سره سم پيوند ورکړي. زموږ عقيده دا ده، چې داسې شاعران دې د

خوبانو ښکلا وستايي، خو خپل لوڅ او بربنډ ولسونه دې هم نه هېروي په دې ارتباط کارل مارکس څه ښه وايي: ‹‹ که چېرې څوک يوازې د ځان لپاره کار وکړي، ښايي لوړ شاعر، د پوهې څښتن او نامتو شخص شي، مګر هېڅکله نه شي کولای چې بشپړ شخص او په رښتيني توګه ستر وي!››

کارل مارکس ((پهاستثمار ګره ټولنه کې ترقي له يوه کرکجن اورپالونکي رب النوع سره تشبه کوله، چې نه يې غوښتل خپل نوشادر د مړو له کوپړيو پرته په بل شي کې وڅښي!) تاريخ ددې خبرې شاهد دی، چې کلونه کلونه او حتی په پېړيو يو شمېر شاعران او ليکوال د پاچايانو، سپاه سالارانو او شاهانه دربارونو په خدمت کې وو، خو د خلکو د پرګنو نه ايلېدونکې ارادې ته يې په خپلو ايجادياتو کې ځای ور نه کړ او له دې نه بې خبره وو، چې د ولس د ځپل شويو ارادو او هيلو انعکاس هغه تلپاتې پيغام دی، چې د خلکو شاعر يې د تل لپاره له ځانه سره لري دوی په دې هم نه پوهېدل او که پوهېدل نه يې غوښتل چې رښتينی قدرت په وسلو او د شاهانو په تاجونو کې نه، بلکې د بېوزلو پرګنو په لوړ او او چټ مقام کې پروت دی.

د ژمنو شاعرانو افکار که د زمانې په کږلېچونو کې په تيږه هم واچول شي، نو د شنه کېدلو او غوړېدلو امکانات يې ډېر او د تل لپاره به د وخت او زمان په سرو منګولو کې د سرو

جنډو په څېر ورپېږي او وځلېږي، ځکه تاریخ پر هغوی باندې د صحت مهر لګولی دی او تر پایه پورې به د مهربانې مور په شان په خپله پسته، خو له حواد ثو څخه په ډکه غېږ کې ځای ورکړي. هېڅ ډول بې بنسټه تورونه به د هغوی پر ورین تندي باندې د مړو ایرو ګرد هم ونه شي پاشلی او دا ځکه چې دا د خلکو مال دی او د هغوی پرون، نن او سبا پورې تړلی دی، نو ځکه یې له لاسه هم نه ورکوي او د بلې ډیوې غوندې یې وړانګې لاپسې خورېږي، تر پولو او سرحدونو څخه اوړي او د ځمکې د کُرې د هر ګوټ تیارې رڼا کوي. دا د شعري نړۍ یو اړخ دی.

ددې په مقابل کې زموږ د معاصر شعر او ادب په ځوانه ادبي پروسه کې منفي تمايلاتو او بېګانه پديدو، نه يوازې زموږ نوی او مترقي شعر او ادب خوږ او ښکلی نه کړ، بلکې خپل ناولی سيوری يې هم پرې وغورځاوه.

د هر ملت د مترقي ادبیاتو په بهیر کې منفي تمایلات ددې سبب کېږي، چې د هغې دورې ادبیات په موقتي توګه په ولس کې تجرید کړي او د هماغې ادبي دورې جریان د بې لارۍ لور ته سوق کړي. د دې لپاره چې زموږ ځوان شاعران او ادیبان د بېګانه پدیدو ښکار نه شي او د هغوی له پیروۍ څخه ځان وژغوري، نو باید د سبا په هیله د خپل شعر په بڼ کې بې مېوې نیالسګی کېننوي او باید د هغه چسا په شان هم نه

شي چې د اوبو په ډکه وياله کې د تېرېدلو لپاره يوازې څو لوټې وغورځوي او يو ځلې پرې تېر شي، خو د دويم ځل لپاره نه دده په درد خوري او نه هم د نورو لارويانو!

په هر حال مهمه خبره داده چې د ((درفش جوانان)) نشراتي موسسې تقریباً د خپل (۸) کلن نشراتي کار په ترڅ کې د لومړي ځل لپاره د يوې ځانګړې پښتو مجموعې د خپرېدو لپاره تکل کړی دی، نو ځکه يې دغه کار د ستاينې وړ بولو.

موږ چمتو يو چې په راتلونکي کې ډېر ارزښتناک اثار د درفش جوانان د نشراتي موسسې د مسوولينو په واک کې ورکړو، څو يې دغه موسسه په خپل وخت کې د مينه والو خدمت ته وړاندې کړي همدا راز د دې مجموعې د ترتيبوونکي ځوان شاعر اسمعيل زيار ګټور بولو او د نېکو هڅو پلوې يې کوو.

پەمىنە محمد نبى صلاحى

د هغو شاعرانو لنه پېژندګلوي چې په دې شعري جونګ کې شامل دي:

د زېږېدو ځای	د زېږېدو کال	ګڼه نوم
میدان وردګ	سیار ۱۳۴۰ل	۱ عبدالمالک بېکس
ژوب	J1466	۲ الله داد روښان
كونړ	J1449	٣ كريمهلمبه
جنوبي پښتونخواکويټه	1186	۴ اختر خوشال
نتگرهار	11447	۵ صفیه صدیقی
پېښور	J1888	۔ ۲ محمد ریاض
كونړ	1188	۷ ممتاز
ننګرهار	11801	۸ نادیهمینه
سوات	1188	۹ فیروزشاه
نتگرهار	1188	١٠ صديق الله بدر
كونړ	11469	١١ محب الله خپلواک
میدان وردمی	11801	۱۲ زهره څپه
جنوبي پښتونخوا پښين	دان ۱۱۳۴۳	۱۳ محمدیوسف قدر
كونړ	J180.	۱۴ جمشید
غزني	J1888	۱۵ علم
لغمان	J1888	۱۲ پلوشه ساپۍ
جنوبي پښتونخوالورلايي	J1888	۱۷ تېمورشاه بهار
كونړ	J180.	۱۸ عطامحمد
كونړ	J1 469	١٩ عبدالله پانوس

جنوبي پښتونخوا -لورلايي	1460	شفيق احمد بدر	۲.
لوگر	11469	ساجده عبدالله	۲١
غزني	J1841	حبيب الرحمن قربانخبل	22
" جنوبي پښتونخوا -لورلايي	11447	عبدالغني مبارز	24
خوست	11469	محمدظفر تڼي	74
باجوړ	11840	ملوک هوس	70
پښين	11447	فيض محمد شهزاد	47
كونړ	11469	ظاهرشاه ظاهر	27
وردمى	J1888	احمد تكل	27
ننګرهار	J184.	فريده هوډ	49
سوات	J1888	سرزمین اسرار	۳.
كاپيسا	11840	ملالی ساپی	٣١
كونړ	11840	فيض محمد تصور	44
كندهار	71466	عطيه افق	44
كومل	11840	امان الله غلجي	44
سوات	11447	عالم زېب	3
تنګرهار	١١٣٥٠	لعل پاچا	47
تنګرهار	1184.	محمدقاسم هيله من	27
خوست	1184.	لاهور ټکر	٣٨
كندهار	J184.	شفيقهرنا	3
لغمان	11447	اسمعيل	۴.

ملت

څنګه په سوچو يې کړم ناز دې له خندا سره جوړ له لوړو غرو يې کړم ناز دې له خندا سره

نن چې د اغيار پلو، سترګو کې موسکی شولې دود د سپېلنو يې کې م ناز دې له خندا سره

څیرې ګرېوان، وینې مې خپل، پردی، اشنا او یار شمار په لېونو یې کړم ناز دې له خندا سره سرې سترګې مې نه ګوري، نښه د عمرو شوګير ډوب په نيمو شپو يې کړم ناز دې له خندا سره

هېڅ په خود کې نه يمه، ګرځم بېګانه له ځان خدايږو د پردو يې کې م ناز دې له خندا سره

څه چارې دې وکړې را ، وړم چې ناز د کس ناکس څنګه بې پښتو يې کړم ناز دې له خندا سره

اوس نو راته خانده ته، څو چې دې هوس کېږي سر په زنګونو يې کې م ناز دې له خندا سره

دا په بېکسيار باندې، ستا منت د عمر شو ګه په غزلو يې کې مناز دې له خندا سره.

غزل

راګوري چې قدم ږدمه په څوکو د ازغو پرهر د زړګې سم ږدمه په څوکو د ازغو

سپرلیه چې بیا نه کړې ګل په وینو کې غرقاب ورځمه پرې قسم ږدمه په څوکو د ازغو

چې هر وارې درګورمه اشنا زخمي سینه د ګل په څېر هردم ږدمه په څوکو د ازغو

لااوس هم په نظر ویشتلی زړه وایم چې روغ ساده یمه ملهم ږدمه په څوکو د ازغو.

رقیبه د ارمان څلي ته خېرم بېکسيار خپل ژوند کې يو وخت هم ږدمه په څوکو د ازغو

د خيال په څڼو

گوره زړه د خيال په څڼو مه زانګه هسی د وصال په څڼو مه زانګه

سترى تصور مى درختى نه شى بىسى نود ھىلال پە خنىو مەزانگە غېر كى بەدى دىلال پە خنوك ونىسى غېر كى دەخوك ونىسى ھسى د وبال پە خنو مەزانگە خنى بەدى نظرە وھىي گىرد غونىدى گلىي د مسال پە خنو مەزانگە

روغ يې بېكسياره كې په مېړو حساب ډېسر د چاپېريال په څڼو مه زانګه.

د هوس په شونډو

تا د سرو ګلو په ساحل کې
د وږمو په اوږو
سرې تلې ایښې نرمې
او د غوټو په ژبه
د څپو مستې نغمې
تکرار وي په ناز ناز
او
د انکار په سترګو برندې برندې
ګوري اوبه اوبه
مینو زړو کې
مینو زړو کې
او لکه شوي چې وي
د خوشالو جام له ازله یو د تا په برخه
په لاهو شوو
باندې خاندې د هوس په شونډو

غزل

ناست يم غمزده نن د اشنا غزل ليكم كسورم يب تصوير ته په ژړا غزل ليكم

د مینی کور ودان و په کې ګرځېدم خوشال اوس وران د مینې کور شو چې تنها غزل لیکم په ښار کلي کوڅه کې پسې ګرځم شاوخوا وفا نه شته مجبور یم په جفا غزل لیکم ته زما د سترګو تور او د زړه سریې دلربا له تا مې ګیله نه شته په دنیا غزل لیکم ګرېوان مې تراټې شو په اوښکو باندې لوند په سرو ګلو ژړېږم په ژړا غزل لیکم

اخر به پرې يادېږم زه روښان دلته ضرور پر وخت د زنکدن باندې چې ستا غزل ليکم

الله داد رو سان

امن او جنگ

باز: زه یو سور شهبازیمه لوړ په پرازونو کې ته سپینه کوتره یې کښته په سیلونو کې

کوتره: ګرځمه په تړو کې پل په اسمان وینم ستا ځکه اوس پرواز کوم زه په دې دښتونو کې زه یاغي کوتره یم هېڅ څوک مې نیوی نه شي ځکه الوتل کوم لوړو غرو رغونو کې

باز: دا خوني پنجه به زه ستا په وينو سره کړمه باز: دا خوني پنجه به زه ستا په وينو سره کړمه بيا به الوتل نه کړې هېڅکله په غرونو کې

کوتره: زه د سولې لـور يمـه لـوړ مـې دی ارمـان همـېش څـوک چـې ځغلـي مـا پسـې مـري بـه ارمـانونو کـې

باز: امــنامــن څــه کــوم امــن د بېوســو کــار زه خـو هغـه بـاز يمـه ځـای مــې دی پـه غرونـو کــې

کوتره: ډېر پهځان مغرور يې ته، سر په سر سرونه شته چا چې سوله نه غوښته وسول په اورونو کې

باز: هر څو که نعرې کړې ته نعرې دې څوک نه اوري لاړه به له مانه شيې ته په اسمانونو کيې

کوتره: واوره ای روښانه ته، زور او ظلم پای لري زه د امن چغیې کېږم ټولو ولسونو کې.

الله داد روښان

د وطن مینه

چې په درد د خپل وطن هرڅوک سوزېږي ژوندي پايي که ظاهر کې فنا کېږي

چې مين وي د وطن په کاڼو، بوټو قربانۍ ته د فرهاد غوندې درېږي قربانۍ ته د فرهاد غوندې درېږي چې شهيد شي د وطن په خدمتونو نوم يې تل په تاريخونو کې ځلېږي سراوار د دغې مينې هغه څوک دی چې په مينه د وطن سر نه تېرېږي د وصال شپه کې شهيد تابوت چې راوړي د وصال شپه کې شهيد تابوت چې راوړي مېړنو کې قهرمان اتال يادېږي

كريمه به قهرمان شعرونه ليكم اتلواله اتلانو ته رسېږي.

كريمه لمبه

بې ننګ زړګي ته

زما ملگري د پنجاب په زولنو کې پراته بي ننگ زړګيه ستا فکرونه شونډو سرو کې پراته

شونډې به څه کړم چې د خپلو خلکو وينې وينم پښتنې خويندې سر سرتورې بې پړونې وينم

زما د خویندو عزتونه د بل په پښو کې پراته بې ننګ زړګيه ستا فکرونه شونډو سرو کې پراته

چا چې په ژوند کې يو ارمان د ازادۍ درلوده د پښتونخوا د لوی وطن د خپلواکۍ درلوده

هغه ملګري بې کفنه هديرو کې پراته بې ننګ زړګيه ستا فکرونه شونډو سرو کې پراته

څوک چې په خپل ښکلي وطن کې د بل چا نوکر وي په خپل شتمن وطن کې وږي له هر څه نهر وي

وايم د هغو دي هر څه په جنګېدو کې پراته بې ننګ زړګيه ستا فکرونه شونډو سرو کې پراته

اختر خوشال

غزل

ســـتا د حســن تقاضـــې دي شـــي بـــه تېـــرې دا څــو ورځـــې دې نخــرې دي شـــي بــه تېــرې

دا بې تاجه پاچاهي به دې په شا شي د غرور دې دا څو شيې دي شي به تېرې په هر زړا او په فريساد درته شوم ويلې هر نفس کې مې ګيلې دي شي به تېرې افغان سر مې سرو ګوليو ته ټيټ نه شو فير که تا ته مې سجدې دي شي به تېرې ساقي مستې پيالې ورکړه چې نشه شي د خوښۍ يې دا شېبې دي شي به تېرې

ستا ښکاري سترګې مې ښکار کړې زه خوشال يم دا د مينيې مرحلې دي شي به تېرې.

اختر خوشال

د حيا په اور

د يو اختر په ورځې له انتظاره لرې سترګه په سترګه شولو ما خو هم ستا په سترګو خواږه، خواږه خيالي خوبونه ليدل په دواړو سترګو کې مو د زړه درزا جوته خوا زما له بده بخته دونه حیا په پښتنه غېږه کې بېواکه ونغښتله هله مې سترګې د حیا له اوره لکه د شمعې ویلې شوې اوښکې پر ځمکه پرېوتلې پر هر په زړه پاتې شو ځکه مې تاته د اختر د ورځې مبارکي ونه ویل!

صفيه صديقي

د مینې دنیاګۍ

همدا چې په سينه کې مې غمونه نه ځايېږي د سترګو په کاسو کې مې اورونه نه ځايېږي

گرېوان اختيار بايللي مې سيلو ته دی د اوښکو ماشوم زړه کې مې خدايږو دا رنځونه نه ځايېږي

رېباره يارته وايه چې د خدای لپاره راشه محل کې مې د مينې پېغورونه نه ځايېږي

تصویر د چا د عشق مې تصور کې ځای پر ځای دی دا ځکه مې په سر کې نور فکرونه نه ځایېږي

كه سل راته عالم د لبونو په سترګه ګوري د مينې لبوتتوب كې مې عقلونه نه ځايېږي دا ولے ما په مینه کے ملکرو ګرمه بولئ رښتینې دنیاګۍ کې مې رسمونه نه ځایېږي

پرون چې مې اشنا راته وعده د ديدن راکړه د زلفو په کمڅو کې مې ګلونه نه ځايېږي

چې ماتې هتکړۍ مې کړې د مينې پروا نه شته خاطر د لېونو کې مې جېلونه نه ځايېږي

سرخي وينم شفق کې دا يې زړه په ما سېزلی په شعر د صفيې کې نور غمونه نه ځايېږي.

صفيه صديقي

د خزان غېږ

تا چې يادومه نو ګرېوان په اوښکو ولامېي ياره انتظا کې دې هجران په اوښکو ولامېي

واخله ژونده واخله ستا خوښي شه مبارک درته پرېږده چې سينه کې مې خپګان په اوښکو ولامبي

دې زاړه ګوګــل کــې دي زړې زړې کيســې پرتــې ځوانې شئ ای هيلو چې حيـران پـه اوښکو ولامبـي

تا به په ګرېوان يا د وربل له پاسه وساتم پټ په زړه کې ښه يې چې ګلان په اوښکو ولامبي پرېږده چې مې مينه د هر چا په زړه کې وغورځي پرېږده حسرتو کې مې اسمان په اوښکو ولامبي

پرېږده چې دا څيرې ګرېوان نور هم پسې څيرې کړم څو سوي ګوګل کې مې ارمان په اوښکو ولامبي

ګل د پسرلي وم د خزان په غېږ کې مړاوی شوم پرخه د سهار شه چې خزان په اوښکو ولامبي.

صفيه صديقي

كله نا كله

په زړه کې د ليمو چې اوسېدې کله نا کله د اوښکو په باران به لمبېدې کله نا کله

که هلته به ځای نه و د زړه کور کې به مېشته وې توپان کې د اهونو ورکېدې کله نا کله ارمان چې دې د هجر تورو شپو ته تنها پرېښوم که نه زما ترڅنګ به سوځېدې کله نا کله شي شپه په سودا تېره او سپېدو ته مې نظر وي په سترګو کې چې هلته خند ېدې کله نا کله په سترګو کې چې هلته خند ېدې کله نا کله

اشنا چې مې منلې جفا ګانې خپه نه وم له هجره به مې اوښکې بهېدې کله نا کله.

صفیه صدیقی

د محبت ګلونه

مالي ګلونه کره
په هغو زړونو کې چې
د شاړو دښتو په شان، وچې سپېرې پرتې دي
په څېر د کاڼو دي، دوی چې الفت نه پېژني
د دغو کلکو زړونو، ددې سپېرو ډاګونو
هوا بدله کړه ته، فضا بدله کړه ته
ورته رڼا وبښه د رنګارنګ ګلونو
بیا به یو لاس شو سره
کاڼي به وچوو موږ
د هغو زړونو شاړو دښتو ته به
د محبت له ویالې، اوبه په لپو راوړو
بیا به خړوب شي هغه
په کې به وټو کېږي
په کې به وټو کېږي

صفيه صديقي

تيوس

سترګونه دې وپوښته دا کتل کتل څه دي؟ غشی په ګوګل زما سر په سر ویشتل څه دي؟

ستا د محبت په تور ښه شوه چې تورنه شوم سترګه د سبا ښه يم اوس نو پټېدل څه دي چا ويلې چې ستا د عشق، ګل راشوکوی نه شم سر په سر ګلونه مې ياره په وربل څه دي؟ رنځ د خوږې مينې دې پټ په زړه کې ساتمه اوښکو ته حيرانه يم داسې وير کول څه دي؟ پرخه شومه پرېوتم پښو ته دې اشنا پرون خاورې شوم ايرې شومه اوس دې نو ژړل څه دي؟

زړه د صفيې درته پټې د عاګانې کړي لوړ همت مي لوړ ښه دی جار باندې ويل څه دي؟

صفيهصديقي

د سولې لمر ته

ته راته خاندې خاندې شونډې موسکۍ دې وینم شونډې موسکۍ دې وینم دا ستا په سترګو کې یو زېری د خوښۍ وینمه ښایي چې ماته یې پیغام راوړی ښایي چې ماته یې د اوږد ویر انجام راوړی که نه خو دا سترګې غمجنې وي تل که نه خو دا زړګی غمجن و مدام که نه خو جنګ و تل جګړه وه د ګولیو ډارونکی غږ و که نه خو ویر و تل ماتم و او ژړاوې به وې تل به ځوانان په وینو رنګ و دلته تل به ځوې او ویر جنی میندې تل به وې بورې او ویر جنی میندې

دلته وې کونډې يتيمان بې شمېره دلته خوښي دلته خندا هېڅ نه وه اوس چې ته خاندې، خاندې شونډې موسکۍ دې وينم شونډې موسکۍ دې وينم دلته د جنګ ورځې ختمېږي نورې ځکه ددې وطن د مور په غېږ کې هر څوک چې وينمه په شونډو يې د سولې نغمه د سولې نغمه خوره، خوره ښکاري.

صفيه صديقي

گران د بېلتون راته وختونه ښکاري پر زړه زما سوي داغونه ښکاري

دا ســـتا د مينـــې د خــاطر لپــاره ماتــه خارونــه هــم ګلونــه ښــکاري

خدايږو يــوه کــه مــې ارزو پــوره شــي د حســن نيــت کــه فرېبونــه ښــکاري

چې په کې ستا دښکلا ذکر راځي ځکه خواږه مې ټول شعرونه ښکاري

چے نظر وکرم لہونی مینے تے خوشی عبث راتہ خوبونہ نسکاري

چې وړي ديدن اوس د اغيار کلي ته خاورې به خود زما اميدونه ښکاري

نراشه ورشه د يادونو چم ته د څه دې په زړه کې نن خيالونه ښکاري.

محمد رياض نراش

كسات

زه د ارزو په مخ
د زخمي ژوبل شهيد شوي احساس
له نا اميده او نا ښادو
وينو
يو څو خالونه کېږدم
خو ته حسرت يې
د غرور په الماسينو نوکو
د چا د مکر د تسل لپاره
بې لوره وشپېلوي
بيا د خيال
بيا د خيال

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپېرې، زړې ډولۍ ته په کوڼ نظر وګورې او په کړس، کړس وخاوندې خو رنګ دې ژېړ شي ژړغونې شې ته!

د اور څپې

ما د لمرین حسن د اور په څپو د پېغلو، پېغلو او ناښادو هیلو د بې درملو نامرادو ارمانو په خاطر لکه لیتکی لکته ځان ډوبول غوښتل خو خو خو د بې لورې د بې لورې د بې لورې د تورې شپې بچیو او بدنامې بوډۍ د تورې شپې بچیو د مکروټو باران ووراوه او د حسرت په څاڅکو وڅڅېدم.

د لېمو په لار

په مينه کې مجنون شه د فکرو په لاره مه ځه منصور شه ابدي شه د شېبو په لاره مه ځه

د سرو شونډو موسکا شه په هوس، هوس مې ښکل کړه احساسه لېونيده! د لېمو په لاره مه ځه د شمعې څنګ کې کېنه ژوند کول ورځنې زده کړه پتنګه ځوانيمرګه د لمبو په لاره مه ځه قدم ګوره پښتون ږده چې ګودر د پښتنو دی غروره! ماتوي دې د پروو په لاره مه ځه د مينې سرو لمبو ته له تکل سره رادانګه د مينې سرو لمبو ته له تکل سره رادانګه تنکيده! ګلاليده د نخرو په لاره مه ځه د تنکيده! ګلاليده د نخرو په لاره مه ځه

خفه نده شیې ګرېواند و زړه حسره د قلندر ده غمونه چې راتله نو د ګیلو په لاره مه ځه.

د حسرت شغلی

كلـــه منـــزل كلـــه ډيـــوې وســـوزي كلـــه شــفق كلـــه ســـپېدې وســـوزي

د حيرت تاو كې د حسرت د شغلو كلسه لمبسې كلسه ايسرې وسسوزي فطرت يې سيزي د غربت په لوګو فطرت يې سيزي د غربت په لوګو كلسه نصيب كلسه وعدې وسسوزي حسنه! چې تا په مېړو كتو وويني عشو اوريسن شسي ارادې وسوزي د وخت نادودو كې م لوګې غيرور ته كلسه مې سر كلسه پښې وسوزي كلسه مې سر كلسه پښې وسوزي چې د حسرت د خيال كوڅې ته درشي زمسا د ذهسي زلزلسې وسوزي

د احساس ستر کو کې تکذیب تهذیب شي تالو میی وچ شی او کیلی وسوزی.

د درد په هر يو ټال کې مې ښکاره شه ته اشنا ستي ستي زړګي ته مې نغمه شه ته اشنا

د تا د يارانې غمونه ډېر لرم په زړه ليدو ته يې لرشان په تماشه شه ته اشنا

نشه د میو شرم کړي نشو نه ستا د عشق د زړه د عشق د بره کې مې مېلمه شه ته اشنا

د مینی په انګار زه مینه اوړم ستا په عشق امید او ارمانو ته می اسره شه ته اشنا.

نادیه مینه

د زړه درد

د زړه درد مسې لاريساتېږي حيرانېسېم له دې خپلې بې خبرۍ نه، نه خبرېږم

ســـتا د زړه د تـــور توپانـــه نـــه ډارېـــږم زه پښــتون يــم د ننـــګ اور کــې خوشــالېږم

د خپل وار چې منتظر وم وار زما دی او زما د وار نه ټول جهان اګاه دی ما كلونه ستا ترجبر لاندې تېركړل تا بچى مى د اولس يتيمان ډېركړل

ولى تا د پښتون دا روايت هېر كېل د ښمنانو كله هم پښتانه زېر كېړل؟

ګورئ ورونو دی چې نن زما په خوا دی ده ويل به دا کافر د پښتونخوا دی

نن زړګی مې د پښتون په درزېدو دی چې له خوبه مې هر ځوان په ویښېدو دی

له وطنه مې دښمن په تښتېدو دی کړئ پرې چغې اباسين په خندېدو دی

په چمن کې چې هر ګل يې په خندا دی. ای فيروزه دغه ښکلی وطن ستا دی.

فيروزشاه

بخت مې د مينې هسې خوار وينم اغيار په څنگ کې چې د يار وينم

زړه په ګوګل کې ناقراره شي لا يار مې په لار چې د اغيار وينم

هر څه به تېر شي خو زما زړګيه! خير که خندا د عشق په دار وينم

لکه بلبل د ګل په مينه باندې مدام سينه کې د ګل خار وينم

بدره! دا ستا د امیدونو کور کې د سرو ګلونو سور بهار وینم

صدیق الله بدر ۱۳۲۲ جدی

د زړه خبرې

چــې راتــه کلــه کــړي پــه خولــه خبــرې ماتــــه معلـــومې شــــي د زړه خبـــرې

وړوکي نه يم چې به هېره شې ته هېرې سدل ترې د واړه خېرې

وږی دا ستا د مینې موړ به نه شي مینه کې د ماړه خبرې

وايم چې تل وای خوا په خوا راسره چې مو کولای د هر څه خبرې

مين زړګي چې راته نه ژړوي بدره مه کېره د بېلتانه خېري.

صديق الله بدر ۱/۱۰/۱۳۲۲

زه چې شرابي يم له نشو سره ملګري يم يم چې مين شوي شونډو سرو سره ملګري يم

ماته د دوزخ د لمبو څله یادونه کړې دلته د جانان د مخ شغلو سره ملګري یم

لار د ژوندانه مې له غمونو سره ستړې ده ځکه تل د ژوند له اندېښنو سره ملګري يم

ځم چې د ساقي د حال پوښتنه خو هم وکړمه تل يې له نشو ډکو جامو سره ملګري يم

راز زما د مينې چې په زړه کې تل ساتي بدره هسي له راز ډ کو زمانو سره ملګري يم.

صديق الله بدر

د حسن ټال ته ورختمه زنګېدمه په کې د ګړنګونو به لوېدمه مګر تلمه په کې

د چا په ناز خندا خرد له مانه لاس واخيسته د جنون اور کې سوزېدمه اوسېدمه په کې

د زړه په وينو ګوره هسې اوښکه ځان بدلوي د ګرېوان ډنه کې ډوبېدمه ورکېدمه په کې

د هجر ګوتو يې زما د زړه ارمان څيرې کې سر په صحرا به ګرځېدمه کړېدمه په کې

دا ستا د عشق په سوزونکي اورنۍ بټۍ کې لکه نينه به جګېدمه لګېدمه په کې

دا د ارزو د شونډو سره دي چې پرهر ښکلوي د حسرت اوښکې پاکومه خندومه په کې

ستا د رخسار او اننګو له قاروني خزانې خالي کچکول راووتمه ژړېدمه په کې.

محب الله خپلواک

اسمان ته زه د خيال په سر درو کې وختم سپين مخ ته د اشنا چې په کمڅو کې وختم

توبې خو مې زاهد ته له پخوا نه وې وېستلې تقدير دى چې په ليکه د پيالو کې وختم

پښتو غيرتي هوډ به مې هېڅ وخت تغير ونه کړي منزل ته که په څوکو د چېړو کې وختم

قسمت كه مې ښه بولئ نو له دې نه بل څه نه شته بسس دا چې په نامه د پښتنو كې وختم

د حسن په زنځير چې نن د عشق زندان کې بند دي محبه نيور نو هغو لېونو کي وختم

محب الله خپلواک ۱۳۲۲ ل کال

زما د هیلوسره ګلانبیا په خندا ښکاري ځکه رقیب بیا په غمو کې په ژړا ښکاري

خمونه تى جامونه تى دى دىارانو زموږ ځكه خو ورانه ميخانه نن خوا په خوا ښكاري

کله چې کېږدي په چمن کې قدم مينه زما د ګل په ښکلو ښکلو سترګو کې حيا ښکاري

نن مې په لاس كې د ساقي پياله د مى وليده ځكه شراب راته جامو كې په نڅا ښكاري

کله چې ګورم د اشنا سترګو ته مینه باندې په کې امید او سور ارمان مې د سبا ښکاري.

زهره څپه

يو وار مې ته په مړوندو ويده که بيا مې په خاورو او ايرو ويده که

زه د مسودو په لمسرو سسوی يمسه ته مسې د زلفو په کمڅو ويده که زه د ګلشسن ګلونسه نسه غواړمسه خزانه ته مسې په اغسزو ويده که ګوندې رباب مې ستا کي درد در قرار مطربه لې مسې په نغمو ويده که ولسې دې لرې کړم له ځانه څخه لې مسې په خپلو زنګنو ويده که لې مسې په خپلو زنګنو ويده که لې مسې په خپلو زنګنو ويده که

زه قدردان پاس په هوا چې راغلم ما لکه زېري په بڼو ويده که.

محمد يوسف قدردان

چې د وينو مې ښکاره سره فوراه شي غير ددې نو ای دلېره څه چاره شي

دا پرهـر دې پـه تصـویر کـې د خیـالونو کـه د هیلـو غـوټۍ خانـدي راښـکاره شـی

ای د مینی رقیبانو ځان ته ګورئ دا کارونه به د خلکو تماشه شی

نښه شوی چې وي تير کې د اهونو رنځېددلی، در په در او اواره شي

چې ښکاره شوه زما اوښکو کې شوه پټه ارماني يمه ترڅو چې دوباره شي

صبر نه لرم په عشق کې نه پوهېږم په دې کار کې مې زړګی پاره پاره شي

که ته یو ځلې نظر وکړې دلېره! د جمشید ځای به تابوت نه ګهواره شی.

حمشيد

Y1/1./1477

پښتنې انداز

ســـتا كــه پــه وعــدو پســـې وعــدې نــه واى جـــوړې بـــه د اوښـــكو قـــافلې نـــه واى

ما به به شک هله بل نیسولی وای یار می که ولاړ منګولې سرې نه وای

خیر که ستا د عشق په اور کې سوی وای بال که د اغیار په اشارې نه وای

ژوند به حوصله وخته خسوړلې وه ستا دغه ترخو کې که خوږې نه وای

ما به درته هله برند کتل کاوه ستا که هر انداز د پښتنې نه وای.

علم

اخلوبه قدم د اور په مخ به ځو نه به کووغم د اور په مخ به ځو

ستوروته به کسورو لندوو منزل نه به کسوو دم د اور په مخ به ځسو

وایسو به ملګرو دایسوه او بسس کور ته د صنم د اور په مخ به ځو

ځو به د منزل تر رسېدو پورې اخلو به قسم د اور په مخ به ځو

پوه که مې پښتون اشنا په دې نه شو سوځو به قلم د اور په مخ به ځو.

علم

ستا که د زلفو سلسلې خورې ورې پرتې دي دلته له غم نه ډ کې شپې اوږدې اوږدې پرتې دي

راشه ته وګوره د زړه خونه چې څه دي په کې ډېسرې خبسرې او ګيلې نسوې زړې پرتسې دي ټول اميدونه ه شول بدل په حسرتونو باندې ځکه مې اوښکې په ګرېوان د ميکدې پرتې دي ما سره څه دي ای رقيبه نور مې مه ځوروه ستا د کردو مې په زړګي ډېرې ترخې پرتې دي کله چې راشمه له خوده بې خودی دنيا ته بس هره خوا کې خوشالۍ دي او مرې پرتې دي

دا ابتـــدا ده د منــزل لاانتهــا چېــرې ده د يار درشل ته خو لاډېرې ورځې شپې پرتې دي.

علم ۳/۲/۱۳۲۷

يستنهمينه

د زړه محفل کې مې ستا مينه په نڅا ښکاري ځکه ويجاړه راته دا ښکلې دنيا ښکاري

ستم جفا دې د زړه کور راته پخوا وران کړی که راته خاندې ما ته هم ظلم، تعدا ښکاري هر دم مې هیلې ارزوګانې د زړه کور کې ګرځي په هرې هیلې کې قسم دی چې نوم ستا ښکاري که د حسرت او ښکې په مخ مې بارانونه جوړ کړي ماته د یار په درد او غم کې لادوا ښکاري د زړه قطرې مې ستا د مینې ناکردو ته ورکړې زخمی زخمی زړه ته می دا مینه شفا ښکاري

د پښتني مينې د ننگ او پت ساتو په خاطر د پلوشي مينه کي يو جهان حيا ښکاري.

يلوشهسايي

د كاكاجي صنوبر حسين د غزل په اقتضا

غزل

بيا كه مى له زړه وتى چغارې دي خدايږو چې د مينې داسې چارې دي

زړه چې مې زخمي شو د جفا په تېغ ښکاري چې دې سترګې لاخونکارې دي

كله به يوځل هم خطا ونه كړي دا پښتني سترګې حيا دارې دي

تـــهراشــهد اوښــکو قافلــه ګــوره ســتا راتلــو تــهناســتې انتظــارې دي زه خـو سـتا د عشـق څپـه کـې خوښـه يـم ځکــهاندېښــنې رانــه فــرارې دي

هم چې مې په سترګو کې ستا عشق ساتم دې کــــې د پښـــتو ســــپېڅلې لارې دي

کې دی میپ تکل د مینې لار کې دی خیر دی پلوشې ته که دشوارې دي.

پلوشه ساپۍ

دا کور یوازې ستا دی

ما ستا په سترګو کې دنیا ولیده د مینې دنیا د هیلو کور مې په کې جوړ کړ ستا عشق په کې مېلمه و او مېلمه به مې ساتلو ما ویل چې ما دا مېلمه مې خفه نه شي دنیا به مې د مینې ونړېږي خدای مه کړه چې کورګی دا ستا د مینې ویجاړ شي په غمونو ویجاړ شي په غمونو

دردونه ژړاګانې به ترې واخلم بس ته په کې مېشته شه دا کور زما د هیلو ستا د مینې ستا د عشق دی یوازې ستا پښتونه! ستا پښتو زما حیا ده بس ته په کې اوسېږه دا کور یوازې ستا دی.

پلوشهساپۍ

وخته تا له ورځو شپو سره اشنا کړم تا د ژوند له تقاضو سره اشنا کړم

ما يوازې مسافر ګڼلو ځان خپل مسافت له قافلو سره اشاکې مسافت له قام الله قام واخيست هسې ما به بې مقصده قدم واخيست خو تاريخ له فيصلو سره اشاکې و په خپل خيال به مې هدف ځان ته نږدې کړو اوس منزل له فاصلو سره اشانا کې اوس منزل له فاصلو سره اشانا کې اخيسر وينې له نسلو سره اشانا کې اخيسر وينې له نسلو سره اشانا کې مې خبرې ستا د حسن عشق له هغو محفلو سره اشا کې م

زما بهار په قابو خپل نه دی خپل زړه هم وايه څنګه سلسلو سره اشنا کرم.

تېمورشاه بهار

د وطن هجر

چې افغان له بل افغان نه جدا کېږي د نفاق ډيوه به نوره هم بلېږي

نو راځئ ورونو راځئ چې سره يو شو په بېلتون باندې وطن ټول خرابېږي

د ورورۍ لاسونه ورکېړئ وطنواليو په ورورۍ باندې هر څه زموږ جوړېږي

بل د جنګ لمبې د عشق په اوبو مړې کړئ د ژوندون جرس په دغه ښه غږېږي

دغه خوږ وطن ته راشئ عطا وايي چې دا خوږ وطن په هجر کې کړېږي

عطامحمد

د زلفو تسلسل کې چې تيارو ته رسېدم په جګو ټيټو لارو اميدو ته رسېدم

دا ټول ښايسته چمن شولو زما په وينو رنګ چې زه کله دا ستا د زلفو غرو ته رسېدم مات نه شولو نن مرګه دا زما پښتني هوډ قاصده په همت خپلو وعدو ته رسېدم ماځان کړلو پيدا ستا د ښايست په تصور کې پيدا مې نه کې ته که زولنو ته رسېدم په اور د جدايۍ شوله ځواني زما لوګې په طمع د وصال وم سرو لمبو ته رسېدم

اشنا د ښايسته او د خوږې مينې له لاسه که نه زه کله دې شاړو مېرو ته رسېدم.

عبدالله پانوس ۱۳۲۲/لیندی/۲۵

چې د يار په ښادۍ ښاد وي اغيار نه دی وفادار دی ستا له مينې بېرزار نه دی دا تيارې د انتظار په ماخورې دي که د هجر توره شپه ده سهار نه دی

خلک ولی په لېسونی وماته وایسي لېونو سره خو هېڅوک غمخوار نه دی که می ولیدې په ویښه نو دیدن دی د خوېو دیدار حساب په دیدار نه دی

انتخاب می دیو کل وک کلشن کی انتخاب می دی یو کل وک کار نددی چی یو یار لرمه بل می په کار نددی دغمونو په یرغلل کی شویدوازې کسه بیدر د خوشالۍ طلبګار نددی.

شفيق احمد بدر

د هجــران پــه تــورو شــپو کــې مــا ژړل پــه اهونــو اسـوېلو کـــې مــا ژړل

تــه د چـا شـــې د رقيـــب شـــې كــه زمــا ټولــه شـــپه پــه دې ســوچو كـــې مــا ژړل

ب پ له هجره څه دی کار د مینانو د وصال په اندېښنو کې ما ژړل

اشنا څنګه بې خبروې زما له حاله چې په اوښکو شوګيرو کې ما ژړل

ته د چا د وربال کال یې نه پوهېږم ستا په یاد ترخو شېبو کې ما ژړل.

ساجده عبدالله ميلاد

ټولـــه شــــپه غـــم د جانـــان مــــې ژړوي تــورې ســـترګې اوچــت شــان مـــې ژړوي

په ژړا او په غمو شوه ځواني تېره هر يو دم غمه هجران مي ژړوي

د احساس د اور په غېره کې لوبېږم د يتيم څيرې ګرېوان مې ژړوي

ټول عالم شو خبر دار زما له مينې چې خبر نه دی جانان مې ژړوي

زما مینه زما هیله زما ژوند دی ستا یادونه ستا ارمان می ژروی.

ساجده عبدالله ميلاد

شاهین نظر

حسنه په لېمو مې ولې ته وليې د دومره په تېغو مې وليې ته وليې

غــوڅ دې کـــړه نظــر رانــه شــاهين نظــر بــس دى پــه پنجــو مـــې ولـــې تــه ولـــې

خير كه ته برېښا مې تر نظر شولې نور په تهمتو مې ولې ته وليې

ما كه كناهكار د خم په غلانيسي بس نور په توبو مي ولي ته ولي

پرېـــــږده د عقبــــــــى خبـــــرې هلتـــــــه كـــــړو دلتــــه پــــه ښـــــېرو مـــــى ولـــــى تـــــه ولـــــى .

حبيب الرحمن قربانخبل

د زړه په سر باندې اشعار ليکمه په کې ښايست ستا د رخسار ليکمه

کلمه گلشن کې لمه گلونو سره
زه افسانې د گلااو خار ليکممه
سپېرو بادو کې د خزان زه مدام
خواږه بيتونه د بهار ليکممه
تل دا ستانونه به زه ستا د جفا
د بېلتانمه پسه هره لار ليکممه
شرمېږې ته زما په خړو جامو
ستا به دغه يېغور و عار ليکمه

زه مېارز د زړه په وينو باندې د خپل جانان شرين ګفتار ليکمه

عبدالغني مبارز

پسرلی شو

د وطنن په جګنو غرونو نوی ساز زمزمه کېږي

د سیندونو په موجو کې د ژوندون نغمه تاوېږي

> د ســـپېرو خـــاورو لـــه منځـــه ســـره ګـــلان پورتـــه جګېــــپي

وچې دښتې شوې ګلونه بلبل خوښ دی او خندېږي

> د مرغـــانو کتارونـــه د ګلشـن پـه لـور خـوځېږي

مصلحت كرى گلانسو غسر او سمه زرغسونېري

پـــه بلبلـــو بوراګــانو حقیقـــي اختــر جــوړېږي.

محمد ظفرتني

شېبې شېبې د اوښکو وروې چې رانه ځې چې مې په زخمونو ښخوې چې رانه ځې

د ناز خندا چې وکړې په نازکو نرمو شونډو غوټۍ د سرو ګلونو غوړوې چې رانه ځې ويده ټپونه ويښ کړې چې د ناز په قدم راشې نرۍ، نرۍ پرې مالګې دوړوې چې رانه ځې د هيلو بن مې وسيړي ګلونه په خزان کې د هيلو بن مې وسيړي ګلونه په خزان کې د سترګو په بڼو يې رژوې چې رانه ځې ځيګر خو مې لاهلته په ټوپونو باندې راشي په تګ کې چې دې سترګې جنګوې چې رانه ځې

سور داغ دې د سرو شونډو د هوس پر شونډو پرېږده يو ځل خو به مې ګلې ښکلوې چې رانه ځې.

ملوک هوس ۱۳۲۲ل کال

د اوښکو پيغام

د يار خياله رانه ځې او که نه؟ لې په قراره مې پرېږدې او که نه؟

ځه رانه لاړ شه نور مې مه ځوروه ته چېرته کور کلی لرې او که نه؟

د زړه له حاله خو مې ته خبريې مغرور اشنا هم خبروې او که نه؟ د زړه پـردې مــې لــه زخمــو ډكــې دي يــو څــو پتهــۍ پــرې لګــوې او كــه نــه؟

چې يو پيغام درته د اوښکو درکړم هغه مې يار ته رسوې او که نه?

وخته بلد شوم له غمونو سره په ما دې زور نور ازموې او که نه

هوسه اتش خو دې کې زړه پر کاغد نور دې غزل اوس ختموې او که نه.

ملوک هوس ۱۳۲۲لکال

د محبت کلی

د ښکلاګل دې د کمڅو په څوکو د هر عاشق په زړه داغونه وهي

د حسن تېغ دې د مين په زړګي څرخي راڅرخي او ټپونه کاري

د ناز چاړه دې هوسېږي دې ته چې مې د زړه پردې سورۍ سورۍ کړي

تــور لــونګين دې د ســينې پــه دښــته پــه اوږدو لارو کــې کــاروان ځغلــوي

ځان رسوي د محبت کلي ته چې ورته يوسي د خوښيو زېري.

ملوک هوس ۱۳۲۲ کال

د ارمان غېږه

باداره پرې مې ږده چې مړ شم د ارمان په غېږ کې لکه بېوسه يو انسان د بل انسان په غېږ کې

د سرو ګلونو په موسم کې راته ګوره خدایه زه لکه ژېړه پاڼه پروت یم د خزان په غېږ کې

ستړي فکرونه په ځانګو کې د حسرت ځنګوم لکه چې کونډه ځنګوي خپل يتيمان په غېږ کې

د ژوندانــه فلســفه څــه ده دا و چاتــه معلــوم په دغـه بـاب کـى حقيقت پـټ د زبـان پـه غېـر. كـى د لېوني غوندې همېش و وخت ته ژاړې څه له د وخت خوړلي نه جوړېږي د لقمان په غېږ کې

زما همدغسې مسکن او منزل نه دی معلوم لکه حالات چې خوري څپې تل د خفګان په غېږ کې

گومان كول كه ناروا دي خو عالمه دلته فكر ټالونه خوري اكثره د گومان په غېږ كې

لکه توپان چې سیمه ډنګه کړي سېلاب راولي داسې مې اوښکې نن ورغړي د چشمان په غېږ کې

هېڅرحماني نظر چې خدايه په شهزاد ونه کړې ښه دی چې ګرځي لېونی ستا د جهان په غېږ کې.

فيض محمد شهزاد

د زړه په سر سودا خو ما پرېښوده اشنا که تا راته رښتيا پرېښوده

خود به ځنګېږي د غرور په نيلو ما د تورتم په سر رڼا پرېښوده

د اميد ګــل راتــه اغــزي اغــزي شــو ســلګو د اوښـــکو مـــې ژړا پرېښــوده

ملامت نه يم سرې لمبې دي اشنا د خاطرو لمنه تا پرېښوده

ظاهر غلط شوستا په ښکلې موسکا دې فیصلی ته یې دنیا پرېښوده.

ظاهر شاه، ظاهر ۲/۱۱/۱۳۲۲

راپورې بلې سرې لمبې شي چې ځې د اميدو ډيوې مې مړې شي چې ځې

خپل لېسوني زړگسي تسه څسه ووايسم ستا نه يې ډېرې شان ګيلې شي چې ځې

د بېلتانـــه پـــر هـــر رغېــــږې کلـــه د غــم شــېبې راتــه نــږدې شــي چــې ځــې

جرگه د خيال ميې چاته ولېږمه د چور مي دهيلو قافلې شي چې ځې

ظاهر تنها دجنون کلي کې شو په اوښکو سرو يې سترګې سرې شي چې ځې.

ظاهر شاه، ظاهر ۱۵/۱۰/۱۳۲۲

سوې سواره

نور نو کروندې ته د ګودر له لارې نه ځمه بيا به د کوڅې په ملا کې ستا سترګو ته نه ګورم په مړاوي غلچکي نظر

نور به دې نامه سره په شونډو کې مړاوې موسکا نه راځي پرېږده د غنمو درمند وسوځي پرېږده چې د ګلو دلۍ اور واخلي پرېږده چې ډېران شي د ارمان کلی پرېږده د څېړيو ځنګل وسوځي چې سوې خوله مې خاورې کړي! دلته يوه دنګه څېړۍ ونړېده خاورې شوه مځکو ته مې مه راځه سوې سواره ده وږي نه شته دي سترګو ولې نه ژاړئ په مينې پسې؟

احمد تکل ۲۰/۲/۱۳۲۲

پهزړه پر هار دى راله خوب نه راځي خپه دا خوار دى راله خوب نه راځي

شېبې د شپو چې په راتلو شمېرمه لرې يې شمار دى راله خوب نه راځي

طبيبــه ســتا د راتلــو لارې څــاري روح مې بيمار دى راله خوب نه راځي

لارې پـردۍ دي پـه هـر لـور چـې ګـورم پـردېس نګـار دي رالـه خـوب نـه راځـي

د شپوتندي کې چې رڼا ښکارېږي راروان يار دی راله خوب نه راځي.

فريده هوډ

وژنمىدە دې نىن راتىداشىنا ووې ما وې زە منمد څىد چىپى تا ووې

لې خاطرېه کې د رقيب مخ کې ته ډېر په احترام مې ورته دا ووې

عشق کې مې مرگ خوښ په څو څو وار دی ماته که دا ووې

بى تا نەمىي مىرى دىربىلەكارنەدى دروغ دى كسەصىنمەتسار سىتيا ووې

دار باندې منصور چې خپله وخاته دار باندې منصور چې خپله وخاته تا د امتحان څنګه نون بيسا ووې

اور ته د غرور چې عشق ورودانګل ووې عقل و حيران چې راځه ما ووې

خپل زړه کې دوکه او فريب نه لرم ځکه مې الفاظ ساده صفا ووې

ودې ښود غرل اسراره طرح کې خپال دې د حمرزه په ملګرتيا ووې.

سرزمین اسرار

د ښايست اثر

چې سترګې د يار ګورمه جامونه راپه ياد شي و مخ ته يې نظر کړم سره ګلونه راپه ياد شي

د سترګو په کتو یې زه بې خوده په نشه شم چې شونډو ته یې ځیر شم سره لالونه راپه یاد شي دا حسن دا ښکلا او دا جمال چې د یار ګورم دا ښکلې پوښتنې دا اسمانونه راپه یاد شي دا تورې زلفې ګورمه په څټ یې را اړولي میدان د پاړوګرو کې مارونه راپه یاد شي

ښايسته دا دنګه ونه دې مثال د تنکۍ لښتې اثريې په ما زيات دی چې شعرونه راپه ياد شي.

ملالۍ ساپۍ ۱۳۲۴لکال

توده مینه

که مینه غواړې د وطن مینه درنه مینه ده تر ډېرو ښکلو د وطن مینه ښایسته مینه ده

دا هسې مينه ده چې هېڅ يې هېرولى نه شم زموږ د ګران وطن سپېڅلې پښتنه مينه ده

د وطن مینه کې وفا ده ای پښتونه وروره ژر شه وردانګه دا د حورو عجیبه مینه ده

په مينه سرور کول دا د هر مين دنده ده د خپلواکۍ ټينګول زموږه ديرينه مينه ده

رب نه مې غوښتي چې په دې مينه کاميابه شمه د ملالي ليه جوشه ډکه دا توده مينه ده.

ملالۍ سايۍ

شهید ته

شهیده له سپېڅلې عقیدې نه دې ځارېږم د وړو، وړو بچیانو له نارې نه دې ځارېږم د غیرت په اور کې تاوې دې جذبې نه دې ځارېږم په ګولیو بهېدلې وینې سرې نه دې ځارېږم

ما قسم کې دی ستا په اسوېليو چې د ښمن به دې هرځای کې زه په دار کې م د دوزخ د اور لمبو ته بې ګندار کې په دارکې په دنازک ټټر بې بې له داور انګار کې م

كه مى نه كرې ډىلوې سىتا د ارمان بلى بىيا مى مە بولە پښتون، لە پښتنو به نه يىم شال راپه سىر د جنكو كره له زلمو به نه يىم.

فیض محمد تصور ۱۳۲۵ کال

د وينو ويالې

د جنگ په اور کې سوزېدلای نه شم نور نو د خلکو غم زغملای نه شم

اوښکې تویېږي بې بها د خلکو دا مرواریدد ارزانولای نده شدم زړه مې چاودلی په غمونو کې دی دا خوار زړګی زهیرولای نه شم د ځوانو هیلو ځوانیمرګه ځوانان په سره کفن کې ښخولای نه شم په ساوره مور او ځوانه کونه ه ناوې د غم په ټال کې زنګولای نه شم نور د افغان په ښایسته وطن کې ویالو د وینو ته کیتلای نه شم

پرېــــږدئ افــــق د خوشـــبختۍ وځلـــي د غمــو پېټـــى پــه شــا وړلاى نــه شــم.

عطيهافق

امتحان

خيال يې و زړه ته تسلا راولي مړو اميدو ته مسيحا راولي

مينې خو داسې چارې وکړې په ما چې هر نفس ته نوم دا ستا راولي

پرېسږده د سترګو ننداره دې وکړم د زړه تيارو ته مېرنا راولي

وخت امتحان د مینی اخلی رائے مخکم بہلتون رات بیا بیا راولی

پښتني اوښکې به جرګه کې ورته که می یو ځل راته اشنا راولی.

عطيهافق

د کاڼو باران

ورېښمين تارونه به د زلفو څه کېم څيرې ګرېوان چې پرې ګنه لی نه شم

د خولې خبرې خودې ډېرې وکې چې خو پې وکې وکې خو په عمل کې څه لیدلی نه شم دا خپل لاسونه به مړوند کې غوڅ کړم چې د قصاب زړه پرې راکښلی نه شم رنګ ته مې وګوره په خپله پوه شه حال د زړګي درته ویلی نه شم هسې مې سېزې په لمبو کې ولې د زه یو قصوت یم ورکېدلی نه شم

وخت دې باران د کاڼو وکړي پر ما زه يې پښو ته ټيټېدلی نه شم

امان الله غلجی ۱۳۲۴ کال

محفل كې شول د سيمې عاشقان لمبه لمبه په شمع چې شي څنګه پتنګان لمبه لمبه

ښايست دې د سپوږمۍ غوندې ځلېږي په جهان پرې ځکه شول د کلي هلکان لمبه لمبه

راځه چې يو تربله کړو د مينې دنيا جوړه چې عشق باندې مو شي ټول غمازان لمبه لمبه

اوس بس کړه لې خو پرېږده د جفا لمن دلبره ستا حسن مي د زړه کې ټول ارمان لمبه لمبه

تر څو به درته ناست زه عالم زېب يم په اميد خوښي مې ټوله کړله ستا هجران لمبه لمبه.

عالمزبب

کاره کاته

پتنگها عشق ته په لمبو وګوره شمعې اژړا ته په نخرو وګوره

دلته د ناز په خوبو سر نه شې ته د مينې کور ته په درنو وګوره

كاره كتل په سترګو ونه كې ته كاره كلوره لسيلا ښايست ته د پښتو وګوره

نظر د بدو په زړه څله ساتې دا ه د يره د پښتنو وګره

لري غيرت پښتون په سر کې همېش جېل ته روان په اولنو وګوره

دلته مېرانه د خوشال پرته ده دا له غيرت ډکه زانګو وګوره

دا د پښتو د حسن ډکسه کسلا يو ځلې بيا په تاريخو وګوره.

لعلياچا

د هیلو کاروان

د سوي زړګي حال مې له تصویر نه وپوښته نیمګړې ارزوګانې مې تقدیر نه وپوښته

د هیلو کاروانونه مې منزل ته نه رسېږي د اوښکو سېلابونه مې ضمیر نه وپوښته

ما جوړ ورله امېل کړو مرغلرو نه د اوښکو اشنا پروا ونه کړه دې تقصير نه وپوښته

تنکۍ هیله د زړه نه مې په شونډو کې سلګۍ شوه سلګۍ بېرته ستنه شوه دې تاثیر نه وپوښته

د سترګو په ګرداب کې مې د وينو جوړ ډنډونه دنيا په کې غرقېږي اوس تدبير نه وپوښته

د خيال نيله يې ونښته د زلفو په ولول کې خلاصي يې ترېنه نه شته له زنځير نه وپوښته

د يار په غېږ كې خوښ دى هيله من د وصال تږى هجران ځپلې ستر كې لـه شوكير نـه وپوښـته.

محمد قاسم هیله من

د هیلو غوټۍ

هلته د دنګو پر تمناکو غرونو لویې ورشو او زرغونې لمن کې د ګڼو ونو د تریخ سیوري لاندې یوه هسکه کېږدۍ د ازادۍ او خپلواکۍ په وړانګو لکه د لمر داسې روښانه ښکاري... یوه سپوږمۍ د کېږدۍ خوا کې ناسته سترګې (یې) په لوړو څوکو د لویو غرو لګېږي ورته ناپایه دښته د لمر په وړانګو ښکلې څپه څپه ښکارېږي او لکه:
تانده غوړګه
د پسرلي په موسم
ورو ورو غوړېږي
او بيا ټوله ګل شي...
داسې د پېغلې په ماشوم زړګي کې
يوه د هيلو غوټۍ
د غوړېدو په خاطر
سر راوباسي له ګرېوانه وايي:
کاشکې ما هم د يو ناپايه درياب
د قهرجنو څپو
ماتې کښتۍ ته د ساحل په هيله
لار ښوولاي!

محمد قاسم هيله من

ای هېواده!

ای هېسواده زه پسرتا باندې مسين يسم ستا په مينه کې د زړه په سر خوږمن يم

ستا ښادي زما ښادي ده غم مې غم دی ستا د مينې په اور سوی لوغړن يم

لافىپ نەوھىم واقعىت درتە وايىم ستاپەسرزە تېرلەخپىل سىرمال اوتىن يىم

له امو تر سمندره زما کوریې ستا د عشق په اور کباب په ټول بدن يم

ستاكەمىنى پەھېڅككەمنكى نەشىم زړوريىم داسىي نەدە چىپى دارن يىم

عقيده ميې ده کامله په دې پوه يم چې زه ستا په هر دښمن باندې سوبمن يم

ستاله هر رښتيني دوست سره دوست اوسم ستاله هر وحشي دښمن سره دښمن يم

په يو لاس كې مې قلم بل كې مې توره ښه هرچا وته څرګند پرون او نن يم

تەمى ساە يى تەمى ژوند تەمى وجود يى سىتا پەلار كىي باعزتداو پىتمن يىم

له هغيې لارې چې ته پرې زرغونېږې وابه نه وړمه هم تل به په رفتن يم

لاهور ټکر

پښتني حيا

اوس چے مے پے زرہ کے اند ہسنی رائے وایسی چے جانان سے دلیے رائے

لارې بـــه جــارو پــه خپــل بڼــو کړمــه ګــوره چــې د ورځــې کــه د شــپې راځــي

بيا به پخوانۍ مينه تازه کړمه خير که مې حيا د پښتنې راځي

راشــه کــه راځــې تــه د زړه کــور تــه مــې کــور کــې د زړګــي مــې ولــولې راځــي

ســــتا پــــه انتظـــار كــــې زه رڼـــا يمـــه اوښــكې مـــې پــه ســترګو كـــې رڼـــې راځـــي.

شفیقه رڼا

نركسي لېمه

دا ســـتا د نظــر يــاد مــې پــه خيــالونو كــې رانــاڅي هـــوس مـــې د زړګـــي پــه پيونــدونو كـــې رانــاڅي

د هجر توره شده کی وصال شده لگېدي پتنگ لده چېره شوقه غورځنګونو کی راناڅي حیا د پښتنې ده چې پلدو ونیسي مخته رخسار یدې د حیا په سروګلونو کی راناڅي د سترګو په نګاه باندې دې زړه زما زخمي کې هراناڅي هر زخم د زړګي میې خنجرونو کی راناڅي خیزان د بېلتانه میې د خوښۍ پسرلی یسوو په نګران د بېلتانه میې د خوښۍ پسرلی یسوو پ نرګس غوندې لیمه په بارانونو کی راناڅي رڼا شوله څپه د مینې سمندر کیې د عشق هیره څپه یې په موجونو کې راناڅي.

شفيقهرنا

كتل

ســــتا پـــه يـــاد كــــې يـــاره عالمونـــه هېرومـــه د زړه پــــه درد او غــــم كـــــې پرهارونــــه هېرومــــه

په وخت د سحرګاه باندې شبنم په ګلو پرېوزي ارمان د وصل را چې خپل دردونه هېرومه د زړه مرغی می والوته اسمان ته بې وزره د زړه مرغی می والوته اسمان ته بې وزره د يسار دا پروازونه هېرومه د يسار دا پروازونه هېرومه ته ګل د بيابان شولې و هرې خواته خاندې د ګل په دې خندا کې ستا غمونه هېرومه د مينې ګل خران شو د ظالم بېلتون له لاسه د مينې ګل خران شو د ظالم بېلتون له لاسه خران ته د هر ګل مي خپل اهونه هېرومه

دا ستا کتل مي ياره ټول وجود راته لمبه کړ رڼا ته د لمبي مي خپل اورونه هېرومه.

شفىقەرنا

د اسمان په مخ دا آه دی که زړګی دی پاره شوی دا شفق دی په اسمان کې په وينو دی لړلې

یا اثر دی پاتې شوی د مظلوم شهید د وینو یا لمن د کوم خونخوار ده که فریاد دی راوتلی

یا غوغا ده د مظلومو د اسمان سترګې سرې شوي یا نګاري مخ سور کړی که عاشق یې دی وژلی

یا د پېغلې پښتنې مخ له حیا څخه سور شوی یا یې سور سالو په سر دی که پلو یې دی نیولی

د اسمان لمنه سره ده که شین شوی لاله ګل دی یا یې ټیک پر تندي ایښې که مین په زړه داغلی.

شفيقهرنا

ازمون

عقل مى د عشق پەتكىل اور كى پەلمبورغىرى مىندەمى خوبلن كى پەانگار اوپدايىرورغىرى

نن راته په سترګو کې لمبه د قهر تاوه کړه هيله مې له دې هېم د سکروټو په سرو رغړي څومره د اميد په مينه نازي مې ګوګل کې زړه عشق باندې په ميالګو کې په خپلو پرهرو رغړي چا د اور په سترګو کې ليدلې د اوبو مينه ؟ چا د اور په سترګو کې ليدلې د اوبو مينه ؟ عقل بې احساس دی په لمن کې د پردو رغړي بيا نازکو نرمو له ازمون نه پښې وکښلې وکښلې مېوره مټکورو سره چېرته په اغزو رغړي

ښکل به مې امید کړي د سره حسن اننګي په عشق ځکه چې نن وخت ورته په پښو کې په توبو رغړي.

اسمعيل

د ماضی خندا

د آه په تاو عشق لېوني وخندل شونډو د ګل کې چې اغزي وخندل

عقل به وناخي احساس ته خجل حسن د غم کې که ښادي وخندل

دود شــوتکــل د اســوېليو پــه اور ورتــه پرهــرزړه ارمـاني وخنــدل

د ګــل خنــدا يــې پــه لمبــو ونيــوه ســيلۍ پــه مينــه د ســپرلي وخنــدل

نور د سبا د حسن شونډې منسي په توند شمال باندې ماضي وخندل.

اسمعیل ۲۰/۲/۱۳۲۲

د اوښکو جنازې

پر سوي مخ مې دي روانې سلسلې د اوښکو راته خندېږه او کوه مې تماشې د اوښکو

چا مې پر شونډو د خندا د څپې ځلونه ليد عشقه ګرمنه يمه راغلې مرحلې د اوښکو

د کوم احساس له خولې نه وځي د زګېرويو کتار چې د شعر سترګو نه مې خوشې دي ويالې د اوښکو څــومره د مکــرتخيــلتـه کښــته شــوىنــرم؟ پـهنـوم د ميـوراتـه مـخ کــې ږدي پيـالې د اوښـکو

دا به تصویر د چا د ویر وي انځور کړی قلم ځکه یې نوکې نه تویېږي ترانې د اوښکو

څنګه به ګاټي مټکور نه شي د سترګو زما چې شپه او ورځ ترېنه تاوېږي سرې لمبې د اوښکو

شي به کږې د يار مغرورې سترګې عقله که نه؟ چې ورته يوسم ستړې شوې اندېښنې د اوښکو

ستا د لندت ناظر دې سېزي د عشق هيله زما اخر به وړم د خندا کټ کې جنازې د اوښکو.

اسمعیل ۲/۲/۱۳۲۲

متهكور

زه د ارمان لپاره لکه د جوارو دانه د اور بټۍ کې د ازمون په ګوتو

یه مینه مینه

په اور واوښتم راواوښتلم خو د لمبو له تاوه سپينه پولۍ نه شولم او د خوږې مينې د عشق له زوره د اور لمبو کې مټکور پاتې شوم.

اسمعیل ۲۷/۱۲/۱۳۲۵

د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه

محمد اسمعيل يون د حاجي محمدخان زوی یـــر ۲۳۴۲ل کال، د لغمان ولايت د الينكار ولسوالي دنيازيو پــه يــوې روښنفکري کورنۍ كىزېږېدلى دى. لومړنۍ زده کړې يې

د الینګار ولسوالۍ د سلینګار په لومړنی ښوونځی کې سرته رسولى دى، تر هغه وروسته كابل ته راغى او په خوشال خان لېسه كى شامل شو. پر ٣٧٧ ال كال له نوموړي لېسى څخه په دويم نومره بریالی او پر ۱۳۲۷ ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې محصل شو. پر ۳۷۰ ال کال له نوموړې څانګی څخه اول نومره بریالی او پر همدې کال بېرته د پښتو څانګی د کدر غړی شو. پر ۳۸۵ ال کال په نوموړی څانګه کی د ماستری دوره پیل شوه، یون په ډېر ښه او بریالی ډول دا دوره پایته ورسوله.

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ ل کال څخه بیا تر شه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د (پوهندوی) علمي پوړۍ ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره،استاد یون د (کابل پوهنتون)، ((هیلې)) او ((شمشاد))مجلو د چلوونکي دنده هم پهښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې ((معارف)) مجلې کتونکی غړی هم و. همدارنگه دیو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتی شوی دی.

استاديون پر ۱۳۸۱ل کال، په جلال اباد کې بېړنۍ لويې جرګې ته د ختيزو ولايتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، ددې جرګې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرګې غړی، بياد جرګې د غړو له خوا د بېړنۍ لويې جرګې د لومړي منشي په توګه انتخاب شو استاد يون په دې جرګه کې تر خپل وروستي وسه خپل ملي او تاريخي مسوليت ادا کړ او د هېواد د ښمنه عناصرو د توطيو مخه يې ونيوله.

تر دې جرګې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا ددې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالاتشاد دفتر مشر وټاکل شو په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرګې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرګه کې د نوموړې جرګې د دارالاتشا د غړي په توګه خپل فعال رول ادا کې ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان

د جمهوري رياست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په کابل کې د لويو جنګسالارانو او ځينو تنظيمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملګرو ملتونو د زيات فشار له امله له کاره ګوښه شو. ملګرو ملتونو (UNAMA) استاد يون ته وړانديز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوړه دنده دروسپارو، خو استاد يون ونه منله او خپلې استادۍ ته يې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته یې د ځینو ملګرو په زیات ټینګار او غوښتنه، د جمهوري ریاست د ملي امنیت شورا په دفتر کې د فرهنګي چارو د ریاست دنده ومنله او په کابل پوهنتون کې پر استادۍ سربېره لاتر اوسه دا دنده پر مخ وړي استاد یون پر ۱۳۸۵ ل کال د افغانستان او پاکستان د امن ګډې جرګې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توګه غوره شو او دا دنده یې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد یون د خپلواک لیکوال په توګه په تېرو شلو کلونو کې ګڼ شمېرفرهنګي او ټولنیز خدمتونه ترسره کړي، په ګڼو چاپي، رادیویي او ټلویزیوني مرکو کې یې د و اقعیتونو او حقایقو د څرګندبیان له امله د خلکو په زړونو کې ځای نیولی دی. که څه هم ډېر خلک د یون لیکنې، مرکې او نظریات خوښوي، خو یو شمېر داسې خلک هم شته، چې د یون سرسختي مخالفین دي. د هغه ملی او ګټورو نظریاتو ته هم غلط رنګ او تعبیر ورکوی، دا ډول

اشخاص، چې اکثره يې زورواکي او د سياسي ډلو ټپلو غړي او مشران دي، د استاد يون نظريات خپلو شخصي او تنظيمي ګټو ته خطر بولي، نو ځکه يې په ټينګه مخالفت کوي زه ددې شاهد يم، هر کله چې يون کومه ليکنه او مرکه کړې، نو دده پر وړاندې يې مثبت او منفي غبرګونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرګونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړ کېچن سياسي بهير کې يې ډېرې نامشروع ګټې ترلاسه کړي او ځانونه يې مطرح کړې دي.

مثبت غبر ګونونه اکثره د ولس دمشرانو، روښنفکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد يون په دغسې سختو اغزنو او تنګو شرايطو کې بيا هم خپل فرهنګي، سياسي او ټولنيز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنګی کار، چې تاسو یې اوس په مسلسل ډول ګورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دی، چې له تېر یو نیم کال راهیسې پرې په منظم ډول کار شوی، اوډل شوي او دادی ستاسو مخې ته ایښودل کېږي، په داسې یو دولتي دفتر کې چې بوختیاوې په کې ایښودل کېږي، په داسې یو دولتي دفتر کې چې بوختیاوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنګي کار سرته رسول اسانه کار نه دی استاد یون پر خپلو فرهنګي کارونو سربېره د ګڼو فرهنګي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توګه هم خپل فرهنګي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توګه هم خپل فرهنګي ټولنو کړی، په پېښور کې یې د دوو المان مېشتو فرهنګي ټولنو

(دافغانستان دکلتوري ودې ټولنې) او (د پښتني فرهنګ د ودې پراختيا ټولنې) د همکار په توګه د بېلابېلو ليکوالو په لسګونو اثار، ايه يټ او چاپ کړي دي. دغه راز يې په سلګونو کورنيو مشاعرو، ادبي غونډو او سيمينارونو کې ونډه اخيستې ده، خپله يې هم په لسګونو مشاعرې، سيمينارونه او علمي ورکشا پونه جوړ کړي دي.

سربېره پر دې، په يو زيات شمېر، ملي او نړيوالو کنفرانسونو کې يې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړې ده. دلته به يې د اثارو يادونه و کړو:

اثار

	•	
		الف- پنځونې
چاپکال	څرنګوالي	كتاب نوم
دویم ۱۳۸۷	لومړۍ شعري ټولګه	• مټکور
دویم ۱۳۸۷	ې دويمه شعري ټولګه	• په اورونو کې سندر
		ب- راټولونې
دویم ۱۳۸۷	ګډه شعري ټولګه	• هيلې
دويم ١٣٨٧	د حيران شعري ټولګه	• نيمگړي ارمانونه
دويم ١٣٨٧	ګډه شعري ټولګه	 د لوونو فصل
دويم ١٣٨٧	د سيمينار د ليکنو ټولګه	• د نازو انا ياد
درېيم ۱۳۸۷	لليات داستاد الفت نثرونه	• د استاد الفت نثري ك
دویم ۱۳۸۷	د اسحق ننګيال شعري منتخبات	• سيندونه هم مرى

ج- ژباړني د ټولنپوهني له نظره په افغانستان کې د واک جوړښتونه دویم ۱۳۸۷ دیوهنوال روستارتره کی اثر د افغانستان فرهنګی میراثونو ته یوه کتنه دویم ۱۳۸۷ د نینسی دوپرې اثر په افغانستان کې د جګړې جنایتکارانو محاکمه د پوهنوال روستار تره کی اثر دویم ۱۳۸۷ د- يونليكني • د اماراتو سفر د اماراتو یونلیک دویم ۱۳۸۷ لومړي ۱۳۸۷ • که یون دی یون دی دارویا یونلیک • دپنټاګون ترڅنډو د امريکا يونليک لومري ١٣٨٧ هـ- څېړنې او شنني د محمد کل خان مومند اند و ژوند ته یوه لنډه کتنه دویم ۱۳۸۷ استاد زیار د پښتنی فرهنګ یو ځلاند ستوری دویم ۱۳۸۷ • دکابل پوهنتون د ادبیاتو پوهنځی پښتو کتابښود دویم ۱۳۸۷ دویم ۱۳۸۷ د افغانستان فرهنگ ته اوښتي زيانونه شپږم ۱۳۸۷ • د پښتو شعر هندسي جوړښت دویم ۱۳۸۷ • له افغانستانه د مسلكي كادرونو د فرار عوامل دویم ۱۳۸۷ • ساينسي پرمختياوې • بېړنۍ لويه جرګه ولسواکي او زورواکي دویم ۱۳۸۷ لومړي ۱۳۸۷ • انديال خوشال • هیله د خپلو سریزو په لمن کی لومري ١٣٨٧ لومري ١٣٨٧ • کلتورييون

فرهنګی فقر

لومري ١٣٨٧

لومړي ۱۳۸۷ • مركه او مركي • خوشال په خپل ايډيال لومړي ۱۳۸۷ دكتابونو په وږمو كې
 افغانستان په سياسي كږلېچ كې لومړي ۱۳۸۷ لومري ١٣٨٧ پښتو ليکني سمون لومړي ۱۳۸۷ اوسنۍ رسنۍ لومري ١٣٨٧ • كەنرىوال ماتەوخورى؟ لومرى ١٣٨٧ خدای رج دی استاد یون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم تاند لري، الله جې دې دې له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنګي كارو زيار كې ورته دنور زغم او اوسېلې هيله لرم. پەدرناوى وفاالرحمنوفا كابل- افغانستان

The collection of young poets poems

Collected By: M. Ismael yoon

دخپرونولړ: (١)

Get more e-books from www.ketabton.com Ketabton.com: The Digital Library